

Szanowny Pan
Zbigniew Derdziuk
Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

WNIOSEK O UDOSTĘPNIENIE INFORMACJI PUBLICZNEJ

Do ustawowych zadań Zakładu Ubezpieczeń Społecznych należą m.in. kontrola prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do pracy i wystawiania zaświadczeń lekarskich.

W tym zakresie ZUS zaczął wprowadzać innowacyjne technologie, aby usprawnić swoje operacje. Jak wynika z odpowiedzi ZUS na wcześniejszy wniosek Fundacji Panoptykon o udostępnienie informacji publicznej instytucja ta zaczęła wdrażać narzędzia analityczne (rozwiązania, które noszą cechy szeroko pojętej sztucznej inteligencji *sensu largo*), mające ułatwić wszczynanie kontroli:

“Zakład Ubezpieczeń Społecznych potwierdza wykorzystanie rozwiązań, które noszą cechy szeroko pojętej, (...) sztucznej inteligencji /sensu largo/, m.in. do określenia prawdopodobieństwa w zakresie wystąpienia nieprawidłowości dotyczących danego zaświadczenia lekarskiego (...)”¹.

“Każde zaświadczenie lekarskie o czasowej niezdolności do pracy wpływające do Zakładu poddawane jest systemowej analizie, a w jej wyniku określone zostaje prawdopodobieństwo wystąpienia nieprawidłowości związanych z jego wystawieniem. Wynik tej analizy systemowej jest jednym z elementów udostępnianych lekarzom wykonującym zadania związane z wybieraniem zaświadczeń lekarskich do kontroli prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do pracy”².

Wyżej wskazana kontrola prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do pracy i wystawiania zaświadczeń lekarskich może być podejmowana w postępowaniach wszczynanych na wniosek pracodawców, komórek organizacyjnych ZUS lub z inicjatywy lekarzy orzecznictwa lekarskiego Zakładu. Niezależnie od tego, kto zainicjował postępowanie, kontrolę tę wykonują wyłącznie lekarze orzecznictwa Zakładu. Zgodnie z odpowiedzią ZUS z dnia 20 września 2024 roku, lekarze

¹ Odpowiedź ZUS z dnia 20 września 2024 roku na wniosek Fundacji Panoptykon o udostępnienie informacji publicznej. Cała odpowiedź znajduje się pod linkiem:
https://pliki.panoptykon.org/DIP/Cyfrowy%20Nadz%C3%B3r%20-%20EOG%20I/Przychodz%C4%85ca%20-%20odpowiedzi%20na%20wniosek/ZUS_dip-odpowiedz_AI_zwolnienia%20lekarskie_20.09.2024.pdf

² J.w.

orzecznictwa “mają możliwość korzystania z systemowego wsparcia procesu związanego z wybieraniem zaświadczeń do kontroli³”.

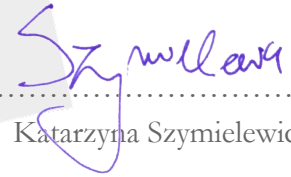
Na potrzeby niniejszego wniosku pojęcie “**narzędzie analityczne**” oznacza **rozwiązania, które noszą cechy szeroko pojętej sztucznej inteligencji *sensu largo***, stosowane przez ZUS do określania prawdopodobieństwa wystąpienia nieprawidłowości w zakresie wystawianych zwolnień lekarskich oraz opłacania składek.

W związku z powyższym na podstawie art. 61 Konstytucji RP oraz art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 902) Fundacja Panoptykon wnosi o udostępnienie następujących informacji:

1. W jaki sposób monitorowane i raportowane są efekty działania narzędzia analitycznego stosowanego do detekcji potencjalnych nieprawidłowości w wystawianych zaświadczeniach lekarskich?
2. Czy spisywane są rekomendacje dotyczące usprawnienia działania narzędzia analitycznego? Czy te rekomendacje są implementowane w tych systemach?
3. Jaki odsetek/procent spośród wytypowanych przez narzędzie analityczne zaświadczeń lekarskich sprawdzanych następnie przez lekarza orzecznika, jest kierowanych do kontroli?
4. Czy prowadzone są statystyki dotyczące skuteczności wykorzystywanych narzędzi analitycznych, w tym zwłaszcza liczby lub odsetka detekcji fałszywie dodatnich, tj. wytypowania przez narzędzie analityczne zaświadczeń lekarskich jako obarczonych prawdopodobieństwem wystąpienia nieprawidłowości, które po kontroli lekarza orzecznika lub wyroku sądu uznano za wystawione prawidłowo? Jeśli tak, to prosimy o ich udostępnianie.
5. Czy w wyniku analizy statystyk, o których mowa w pkt. 3, zmieniono parametry działania narzędzia analitycznego, np. w związku z nadmierną liczbą detekcji fałszywie dodatnich?
6. Jeśli takie statystyki są prowadzone, czy są one rozbite na określone grupy społeczne? tj. jak wygląda statystyka detekcji fałszywie dodatnich ogólnie, a jak np. w odniesieniu do osób bez polskiego obywatelstwa? Jeśli tak, to prosimy o wskazanie wszystkich grup, jakie są wyszczególniane.

³ Jw.

Prosimy o udostępnienie informacji w **formie pliku w formacie PDF** za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres fundacja@panoptykon.org

.....
Katarzyna Szymielewicz